TANGAZO LA SERIKALI NA. 886 la tarehe 15/12/2023

SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA,
(SURA YA 290)

SHERIA NDOGO

(Imetenegenzwa chini ya vifungu vya 7(1) na 16 (1))

SHERIA NDOGO YA ADA NA USHURU YA HALMASHAURI YA WILAYA YA KYERWA YA MWAKA 2023

Jina

1. Sheria Ndogo hii itajulikana kama Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Kyerwa za Mwaka 2023.

Matumizi

2. Sheria Ndogo hii itatumika katika eneo lote la mamlaka ya Halmashauri ya Wilaya ya Kyerwa.

Tafsiri

3. Katika Sheria Ndogo hii, isipokuwa kama muktadha utahitaji vinginevyo-

"ada" maana yake ni yake ni malipo yanayolipwa kwa Halmashauri kwa ajili ya vibali au leseni mbalimbali zitolewazo na Halmashauri;

"Afisa Mwidhiniwa" maana yake ni Afisa yeyote aliyeteuliwa na Mkurugenzi kwa lengo la kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hii;

"Halmashauri" maana yake ni Halmashauri ya Wilaya ya Kyerwa;

"madini ya ujenzi" maana yake ni tarazo, moramu, udongo, kifusi, kokoto, mawe, mchanga, chokaa na madini mengine yanayotumika katika ujenzi;

"Mkurugenzi" maana yake ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Kyerwa au afisa yeyote aliyeteuliwa

kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi;

"soko" maana yake ni ni eneo au soko liliotengwa na linalomikiwa na Halmashauri kama soko;

Sura ya 167

"hifadhi ya barabara" maana yake ni kama iliyoainishwa katika Sheria ya Barabara;

"stendi" maana yake ni eneo maalum lililotengwa au kujengwa na Halmashauri kwa ajili ya kupakia na kushusha abiria au mizigo;

"ushuru" maana yake ni maana yake ni tozo inayotozwa na Halmashauri kwa shughuli au huduma mbalimbali zinazofanywa katika eneo la Halmashauri;

"Wakala" maana yake ni mtu binafsi au kikundi cha watu, kampuni au shirika ambalo limeteuliwa na Halmashauri kufanya kazi yoyote chini ya Sheria Ndogo hii kwa niaba ya Halmashauri husika.

Utozaji wa ada na ushuru

4.-(1) Halmashauri itatoza ada na ushuru kwa ajili ya vibali, leseni na huduma mbalimbali zinazotolewa na Halmashauri kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Kwanza la Sheria Ndogo hii.

(2) Kwa kuzingatia masharti ya aya ndogo ya (1), ushuru unaotozwa chini ya Sheria Ndogo hii utalipwa kwa Halmashauri au Wakala wa Halmashauri kwa kadri Halmashauri itakavyoelekeza.

(3) Kwa kuzingatia masharti ya aya ndogo ya (1), ada zinazotozwa chini ya Sheria Ndogo hii zitalipwa kwa Halmashauri.

(4) Malipo ya ada au ushuru yatalipwa kabla au wakati wa kupokea huduma inayotozwa ada au ushuru chini ya Sheria Ndogo hii.

Wajibu wa kulipa ada na ushuru

5. Mtu yeyote anayestahili kulipa ada au ushuru kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii atatakiwa kulipa ada au ushuru huo kwa kuzingatia viwango vilivyoainishwa katika Sheria Ndogo hii.

Muda wa

6.-(1) Muda wa kukusanya ada na ushuru utakuwa ni

kukusanya ada na ushuru

kuanzia Saa kumi na Mbili kamili asubuhi hadi Saa kumi na mbili kamili jioni.

(2) Bila kujali masharti ya aya ndogo ya (1), Halmashauri au Wakala, kwa kibali maalumu kutoka kwa Mkurugenzi, anaweza kukusanya ada au ushuru baada ya muda uliotajwa katika aya ndogo ya (1).

(3) Malipo ya ada na ushuru yatafanyika kila siku au kwa mwezi au kwa namna yeyote itakayokubalika kulingana na makubaliano yatakayowekwa kati ya Halmashauri na mlipa ada au ushuru.

(4) Malipo ya ada na ushuru yanayotozwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii yatalipwa kwa Halmashauri au Wakala wake na kutolewa stakabadhi ya kielektroniki ya Halmashauri kama kielelezo cha malipo yaliyofanyika.

Ukusanyaji wa madeni

7.-(1) Halmashauri inaweza kukusanya ushuru kwa njia ya Mahakama endapo mtu au taasisi itakuwa imeshindwa kulipa ada na ushuru kwa muda uliokubaliwa.

(2) Bila kuathiri masharti yaliyoainishwa katika aya ndogo ya (1), Halmashauri inaweza kukusanya madeni ya ushuru kwa njia ya kukamata au kushikilia mali zinazohamishika za wadaiwa zenye thamani sawa na deni la ushuru pamoja na gharama za kukamata.

(3) Baada ya kipindi cha siku thelathini kupita tangu kukamatwa kwa mali za mdaiwa, Halmashauri itakuwa na mamlaka ya kuziuza kwa njia ya mnada baada ya kupata idhini ya Mahakama.

(4) Endapo mali zilizokamatwa zinaweza kuharibika kwa haraka, Halmashauri itakuwa na uwezo wa kuziuza kabla hazijaharibika baada ya kupata idhini ya Mahakama.

(5) Bila kuathiri masharti yaliyowekwa katika aya ndogo ya (3) na (4), Halmashauri kabla ya kuuza mali yoyote iliyokamatwa, Mkurugenzi atatoa taarifa ya siku saba kwa mdaiwa na umma juu ya kusudio la kuuza mali hizo.

(6) Halmashauri haitawajibika kwa hasara yoyote ile itakayotokea ama wakati wa kukusanya madeni au kwa mali itakayokamatwa na kushikiliwa na Halmashauri, isipokuwa kama hasara hiyo itakuwa imesababishwa na uzembe wa watumishi wa Halmashauri.

Uteuzi wa wakala

8.-(1) Halmashauri itakuwa na mamlaka ya kuteua kampuni iliyosajiliwa kukusanya ushuru kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii.

(2) Wakala aliyeteuliwa kwa mujibu wa aya ndogo ya (1) atakuwa na wajibu wa:

(a) kukusanya na kupokea ushuru kwa niaba ya Halmashauri katika eneo alilopangiwa na kwa viwango vilivyoidhinishwa katika Sheria Ndogo hii; na

(b) kukusanya ushuru kwa kutumia mfumo wa kielektroniki na kuwasilisha makusanyo yote kwa kuzingatia masharti ya Mkataba wa uwakala alioingia na Halmashauri.

Maeneo ya machinjio

9. Mtu yeyote anayetaka au atakayetaka kuchinja mnyama au wanyama atatakiwa kuchinja mnyama au wanyama wake kwenye machinjio yatakayoainishwa na Halmashauri.

Mamlaka ya Afisa Mwidhiniwa

10. Bila kuathiri masharti yaliyoainishwa na Sheria Ndogo hii, Afisa Mwidhiniwa anaweza kuingia katika eneo, jengo au chombo cha usafiri baada ya muda wa kazi kuisha kwa nia ya kukusanya ada au ushuru, kufanya tathmini au kufanya jambo lolote linalohusu ada, ushuru, leseni au kibali kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii.

Minara ya Mawasiliano

11.-(1) Mtu yeyote anayetaka kujenga mnara wa mawasiliano atatakiwa kuomba kibali cha maandishi kutoka Halmashauri.

(2) Endapo mtu atajenga mnara wa mawasiliano bila kibali, Halmashauri itatoa notisi ya siku saba ya kuondoa

mnara huo.

(3) Bila kuathiri masharti ya aya ndogo ya (2), mtu atatakiwa kuondoa mnara huo kwa gharama zake binafsi, na endapo atashindwa kuondoa mnara huo Halmashauri itauondoa na atatakiwa kuilipa Halmashauri gharama zilizotumika.

Makosa na adhabu

12.-(1) Mtu yeyote atakuwa ametenda kosa endapo:

(a) atashindwa kulipa ada au ushuru kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii;

(b) atamshawishi mtu au kundi la watu kukwepa au kukataa kulipa ada au ushuru;

(c) atamzuia Mkurugenzi, Afisa Mwidhiniwa au Wakala kutekeleza majukumu yake kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii; au

(d) atatoa taarifa za uongo kwa Halmashauri au Wakala kuhusu huduma zinazohitaji kibali au leseni ya Halmashauri shughuli zinazohitaji kulipiwa ushuru.

(2) Mtu yeyote atakayekiuka masharti yoyote ya Sheria Ndogo hii atakuwa ametenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini ya kiasi kisichopungua shilingi laki mbili na isiyozidi shilingi milioni moja au kifungo kisichopungua miezi kumi na mbili na kisichozidi miezi ishirini na nne au adhabu zote mbili kwa pamoja yaani faini na kifungo.

Kufifilisha kosa

13. Mkurugenzi atakuwa na uwezo wa kufifilisha kosa kwa kumtoza mtu yeyote aliyetenda kosa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii kiasi cha Shilingi laki mbili endapo mkosaji atakiri kosa na kuwa tayari kujaza fomu maalum iliyoainishwa katika Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hii na kulipa ada au ushuru anaodaiwa.

JEDWALI LA KWANZA

(Limetengenezwa chini ya aya ya 4(1))

SEHEMU I: USHURU WA MAZAO

Namba	Aina ya Zao	Kipimo	Kiasi (Shilingi)
1.	Mahindi	Gunia	3,000/=
2.	Maharage	Gunia	3,000/=
3.	Ndizi	Mkungu	300/=
4.	Viazi mviringo	Gunia	3,000/=
5.	Karanga	Gunia	4,560/=
6.	Ulezi	Gunia	4,560/=
7.	Muhogo	Gunia	3,000/=
8.	Viazi vitamu	Gunia	3,000/=
9.	Njegere	Gunia	4,560/=
10.	Magimbi	Gunia	3,000/=
11.	Nyanya	Tenga	2,000/=
12.	Vitunguu	Gunia	3,000/=
13.	Parachichi	Gunia	3,000/=
14	Matango	Gunia	2,500/=
15.	Tikitimaji	Gunia	2,000/=
16.	Alizeti	Gunia	3,000/=
17.	Mpunga	Gunia	3,000/=
18.	Tangawizi	Gunia	3,000/=

SEHEMU YA II: USHURU WA MAEGESHO NA HUDUMA ZA USAFIRISHAJI

(a) Ushuru wa kuegesha magari kituo kikuu cha mabasi

Na.	Aina ya Chombo cha Usafiri	Muda	Kiasi (Shilingi)
(i)	Mabasi makubwa	kwa kila Safari	5,000/=
(ii)	Mabasi ya Kati	kwa kila Safari	4,000/=
(iii)	Mabasi madogo	kwa kila Safari	2,000/=
(iv)	Teksi	kwa Siku	2,000/=

(b) Ushuru wa usajili wa Teksi

Namba	Aina ya Chombo cha Usafiri	Muda	Kiasi (Shilingi)
(i)	Teksi	Kwa Mwaka	100,000/=

(b) Ushuru wa Magari maeneo yaliyotengwa kwa ajili ya maegesho

Namba	Aina ya Chombo cha Usafiri	Muda	Kiasi (Shilingi)
(i)	Gari ndogo za kawaida	kwa siku	1,000/=
(ii)	Gari (kuanzia tani $1^1/_2$ hadi $6^1/_2$	kwa siku	1,500/=
(iii)	Ushuru wa lori (Tani 7)	kwa siku	2,000/=
(iv)	Ushuru wa magari (zaidi ya tani 7)	kwa siku	2,500/=

SEHEMU YA III: USHURU WA MAZAO YA MISITU

Na.	Aina ya Huduma	Kiwango cha Ada (Shilingi)
1.	Ushuru wa kupasua mbao kwa misitu ya Serikali	5% ya bei ya ubao
2.	Ushuru wa kupasua mbao kwa mtu binafsi	1,000 kila ubao
3.	Gunia la mkaa	3,000/- gunia
4.	Mauzo ya nguzo za miti (chini ya sm 20)	15,000/-kwa kila nguzo
5.	Asali	200/- kila lita
6.	Nta	200/- kila lita
7.	Kuni (Sm 1)	20,000/-kwa tani moja
8.	Ubao futi 7	400/-kila ubao
9.	Ubao futi 12	400/-kila ubao
10.	Ushuru wa magogo ya kupandwa	1,000/- kwa kila gogo
11.	Ushuru wa magogo ya asili	1,000/- kwa kila gogo
12.	Kibali kukata miti ya asili	65,000/- kwa kila kibali
13.	Usajili mlolongo msumeno kwa mwaka	100,000/-
14.	Ushuru wa mirunda	400/- kila mrunda

SEHEMU YA IV: USHURU MBALIMBALI WA MIFUGO ADA NA USHURU WA MACHINJIO

(A) Ushuru wa kuchinja

Na.	Aina ya Huduma	Kiwango cha Ushuru (Shilingi)
1.	Ng'ombe	2,000/- kwa kila mmoja
2.	Mbuzi au Kondoo	1,000/- kwa kila mmoja
3.	Nguruwe	1,000/- kwa kila mmoja

(B) Ushuru wa Mnada

Tangazo la Serikali Na. 886 (Linaendelea)

Na.	Aina ya Huduma	Kiwango cha Ushuru (Shilingi)
1.	Ushuru wa biashara ya mifugo mnadani Ngómbe au punda	5,000/= kwa kila Ng'ombe au Punda
	Mbuzi au Kondoo	1,500/= kwa kila mbuzi au kondoo
2.	Ushuru wa malisho au machunga	2,000/= kwa ngómbe kwa Mwaka
3.	Ushuru wa uzalishaji ngozi ya ngómbe	1,000/= kwa kila ngozi
4.	Ushuru wa uzalishaji ngozi ya mbuzi au kondoo	500 kwa kila ngozi
5.	Ushuru wa usafirishaji Ngozi	10,000 kwa kila kibali
6.	Leseni ya biashara ya mifugo na mazao yake	105,000/= kwa mwaka
7.	Ushuru wa kusafirisha mbolea ya samadi	1,000 kwa gari

SEHEMU YA V: ADA ZA SHUGHULI ZA BURUDANI NA TIBA MBADALA

(A) SHUGHULI ZA BURUDANI

Na.	Aina ya Huduma	Kiwango cha Ada (Shilingi)
1.	Disko za siku za kawaida, sikukuu na mwisho wa juma	20,000/- kwa siku
2.	Waganga wa jadi	150,000/- kwa mwaka
3.	Michezo ya sanaa za maonesho ngoma au maigizo au sarakasi au michezo ya nguvu.	Shilingi 20,000/- kwa siku katika kumbi.
4.	Shughuli za sanaa za ufundi (uchoraji) picha, upakaji rangi, vinyago	10,000/- kwa onesho
5.	Kibali cha kuendesha ligi ya mpira wa miguu (kama uwanja haufungwi na kutolewa viingilio)	50,000/- kwa ligi nzima.
6.	Kibali cha kuendesha ligi ya mpira wa miguu (kama uwanja unafungwa na kutolewa viingilio)	200,000/- kwa ligi nzima
7.	Kibali cha kuendesha bonanza la Michezo	20,000/- kwa bonanza zima
8.	Ada ya usajili wa vilabu na vyama vya michezo	25% ya malipo ya BMT
9.	Ada ya usajili na vibali vya wasanii au Wapiga mziki au Washereheshaji au vikundi vya sanaa za maonesho au kwaya na kumbi za starehe na maonesho	25% ya malipo ya BASATA
10.	Kunasa kanda za sauti kwa vikundi wakati wa mashindano ama shughuli iliyoandaliwa na Halmashauri	10,000/- kwa siku

Tangazo la Serikali Na. 886 (Linaendelea)

11.	Kutangaza biashara kwa vipaza sauti		20,000/- kwa siku
12.	Vikundi vya sanaa za ufundi		10,000/= kwa mwaka
13.	Kuendesha promotion au matangazo katika baa au hoteli au maeneo ya wazi		20,000/- kwa siku
14.	Wasambazaji wa cable za runinga (TV)		30,000/- kwa mwezi
15.	Kucheza meza za pool		10,000/- kwa mwezi
16.	Utundikaji wa matangazo ya vitambaa kwenye barabara		2,000/- kwa mwezi
17.	Utundikaji wa matangazo ya karatasi		10,000/- kwa mwezi
18.	Sehemu za makumbusho au za kihistoria kwa mtu mmoja:		
	i.	Mtu mzima raia	1,000
	ii.	Mtu mzima asiye raia	Dola za Kimarekani 10
	iii.	Mwanafunzi wa nje ya nchi	Dola za Kimarekani 5
	iv.	Mwanafunzi wa ndani ya nchi	Bure
19.	Kuendesha utafiti wa mambo ya kale na tafiti nyingine zinazofanana na hizo kwa miezi mitatu:		
	i.	Raia wa Tanzania	50,000/=
	ii.	Asiye raia wa Tanzania	Dola za Kimarekani 70

(B) DAWA ZA ASILI NA TIBA MBADALA

Na.	Aina ya Huduma	Ada (Shilingi)	
		Mwaka	Siku
i	Kuuza madawa ya Tiba Asili kwenye gulio		1,500.00/=
ii	Kuuza madawa ya Tiba Mbadala kwenye gulio		2,000.00/=
iii	Kuuza madawa kwa mtoa huduma za Tiba Asili na Tiba Mbadala ambaye amesajiliwa nje ya Halmashauri ya Wilaya ya Kyerwa		3,000.00/=
iv	Mtoa huduma za Tiba Asili na Tiba Mbadala ambaye sio Mtanzania		Dola za Kimarekani 3.0
v	Mtoa huduma za Ukunga		50,000.00/=
vi	Muuza dawa za Tiba Asili na Tiba Mbadala kwa njia ya Duka au Stoo		50,000.00/=
vii	Kituo cha Zahanati cha Tiba Asili na Tiba Mbadala		100,000.00/=
viii	Kituo cha Afya cha Tiba Asili na Tiba Mbadala		300,000.00/=
ix	Hospitali ya Tiba Asili na Tiba Mbadala		500,000.00/=
x	Kiwanda cha Kutengeneza dawa za Tiba Asili na Tiba Mbadala		150,000.00/=
xi	Ukaguzi: Duka, Stoo, Mganga na Mkunga		30,000.00/=
	Zahanati, Kituo cha Afya Hospitali na		100,000.00/=

	Kiwanda		

SEHEMU VI: ADAYA VIBALI VYA UJENZI

(A) VIBALI VYA UJENZI

Na.	Ukubwa wa eneo	Kiwango cha tozo (Shilingi)
1	46.5m^2	20,000/=
2	46.5m^2 hadi 92.01m^2	25,000/=
3	92.01m^2 hadi 139.35m^2	35,000/=
4	139.35m^2 hadi 185.81m^2	45,000/=
5	185.81m^2 hadi 278.71m^2	60,000/=
6	278.71m^2 hadi 371.61m^2	90,000/=
7	371.61m^2 hadi 464.51m^2	120,000/=
8	464.51m^2 hadi 557.42m^2	150,000/=

(B) VIBALI VYA KUJENGA UZIO WA KUDUMU

Na.	Ukubwa wa eneo	Kiwango cha tozo (Shilingi)
1	100.m^2 hadi 600m^2	30,000/=
2	601m^2 hadi 1600m^2	50,000/=
3	1601m^2 hadi 4000m^2	75,000/=
4	4001m^2 hadi 6000m^2	100,000/=
5	Zaidi ya 6001m2	120,000/=

JEDWALI LA PILI

(Limetengenezwa chini ya aya ya 13)

HATI YA UFILILISHAJI WA MAKOSA

Mimi ……………………………………………………… nakiri KWA HIARI YANGU MWENYEWE mbele ya ………………………………………. ambaye ni Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Kyerwa, kwamba mnamo tarehe …… ya mwezi ……. mwaka …… nilitenda kosa la kukiuka masharti ya aya ya …… ya Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Kyerwa ya mwaka, 2023.

Kwa Mamlaka aliyopewa Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Korogwe, niko tayari kulipa kiasi cha Ada au Ushuru ninaodaiwa pamoja na faini badala ya kushtakiwa Mahakamani.

NATHIBITISHA KWAMBA MAELEZO HAPO JUU NI YA KWELI NA NIMEYATOA MIMI MWENYEWE KWA HIARI YANGU KADRI YA UFAHAMU WANGU

Leo tarehe…………. ya Mwezi…………..… Mwaka …………….

Jina……………………………….. Saini………………………

Tangazo la Serikali Na. 886 (Linaendelea)

MBELE YANGU:
Jina: ……………………………………..……………………
Saini………………………..…………………………..………
Wadhifa: …………………………………………………………
Tarehe………………………………………………………….

Lakiri ya Halmashauri ya Kerywa imegongwa kwenye sheria Ndogo hizi kufutia azimio lililopitishwa katika Mkutano wa Baraza la Madiwani Halmshauri ya Wilaya ya Kyerwa uliofanyika Tarehe …. Mwezi… Mwaka…. na Kushudiwa na Lakiri hiyo ikigongwa mbele ya :-

SACF. JAMES MARCO
Mkurugenzi Mtendaji
Halmashauri ya Wilaya ya Kyerwa

MH. BAHATI HENERICO
Mwenyekiti

Halmashauri ya Wilaya ya Kyerwa

NAKUBALI,

Dodoma,
20 Novemba, 2023

MOHAMED OMARI MCHENGERWA (MB)
Waziri wa Nchi – Ofisi ya Rais,
(Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa)